

1850.

GEWOON
STREKEN
1850

BREDASCHE

COURANT.

Staats-, Letterkundig-
Nieuws-
Donderdag

en Wetenschappelijk
Blad.

den 18 November.

N E D E R L A N D E N

den 17den November.
heden vernemen wij, dat *West-Bezel* door de rebellen bijna geheel is verlaten. Daarop zijn onze troepen van *Groot-Zandert* teruggetrokken, en hebben zich in twee mobiele colonnes verdeeld, waarvan de eene heden zich op *Tilburg* dirigert. Bij de Belgische troepen schijnt een wapenstilstand te zijn afgekondigd; bij de onze is hiervan niets bekend. Gedurende de twee afgeleopenen dagen zijn onze troepen dikwerf verontuust geworden op het hooren vallen van geweerschoten van den kant des vijands; eene gedane militaire verkenning heeft echter de zekerheid opgeleverd, dat de opstandelingen oorlog tegen de *Luivon-tillen* en *Kippen-hokken* der *Westwezelsche* landbewoners voerden.

De mobiele colonne, waarvan wij hier boven spraken, wordt door den hertog van *Saxe-Weimar* aangevoerd en zal heden te *Tilburg* verblijven; derzelver nadere bestemming is niet bekend. Naar wij vernemen, zijn de soldaten die te *West-Bezel* waren, onder de bevelen van den Generaal *Mellinet*, reeds af naar den kant van *Hoogstraten* zijn opgetrokken, waarschijnlijk om *Tilburg* te bedreigen.

Onze voorposten leggen thans wederom te *Rijsbergen*, waar men eenige veld-versterkingen, aan den kant van den steenweg gemaakt heeft.

Wegens de overgave van *Venlo* zijn nog geene stellige berichten van regeringswege bekend. De volgende oppavan kunnen echter als echt beschouwd worden. De generaal *Schepers* heeft zich moedig gedragen. Maar ook hier moest braafheid voor verraad onderdoen. Eenige gegoede ingezetenen en eenige leden der schatterij wisten het gemeen aan het vallen te brengen, haalden wapenen uit het arsenaal, ontwapenden de te zwakken bezetting en openden de poort voor de muitelingen, die, door eenige landlieden uit de ommestrecken versterkt, omtrent 2500 in getal kunnen geweest zijn. De generaal *Schepers*, de soldaten der bezetting en een zestigtal ambtenaren der belastingen, die zich ter verdediging der stad toegerust hadden, zijn als krijgsgevangenen weggevoerd. De kapitein *Stak*, de kwartiermeester van *Dijk*, de luitenant *Schneider* en eenige andere officieren der 14de afdeeling hadden zich weten te redden, terwijl, gelijk wij gisteren reeds gemeld hebben, een vijftigtal onder-officieren en manschappen het mede ontvingt zijn.

Geplunderd schijnt 'er niet; slechts bij den schepen *Hentz* zijn eenige glazen ingeslagen en eenig huisraad in de woning van kapitein *Stak* is vernield.

De kapitein *Brialmont*, van de 14de afdeeling, een *Luikenaar*, die almede door de regering beweldadigd was, heeft zich dadelijk bij de muiters gevoegd en is, tot loon voor zijn verraad, tot kommandant der stad benoemd.

De grijsz generaal *Bruce*, die te *Venlo* woonachtig was, heeft zich op Prussisch grondgebied weten te redden.

Wij hebben, even als de *Frantschen*, tot groot achterdeel der beide landen, ondervonden, dat de zoogenoemde oppositie, altoos en altoos op bezuinigingen aandrong. Dat dit aandringen nooit ernstig geweest is, wordt daardoor bewezen, dat zoodra deze heeren oppositie de meesters worden, zij eerder trachten de belastingen te vermeerderen dan te verminderen. Tot een nieuw bewijs daarvan strekken de woorden van den heer *Lafitte*, president van den raad van ministers in Frankrijk, bij gelegenheid eener discussie over het al of niet behouden van het zegel en het borgstellen door de dagbladen, in de zitting der afgevaardigden van den 9de dezer gezegd. „Het gouvernement heeft zich reeds bij monde van den generaal *Sebastiani* doen hooren, zelde de groote financier, minister van financiën, » welke de noodzakelijkheid van alle thans bestaande

belastingen heeft betoegd, ook is de eenstemmige meening der ministers, dat y in een oogenblik, waarin alle takken van nijverheid, waarin wij al onze hoop alleen in de toekomst stellen, de bene tak uret. Doven de anderen begunstigd behoort te worden. Het oogenblik van bezuinigen is nog niet gekomen. Van alle kanten worden de belastingen aangerand en echter maken vele omstandigheden de vermeerdering der uitgaven, in het belang der vrijheid-zelve, noodzakelijk.

Zoo sprak een der grootste bankiers, maar tevens een der grootste ultraliberalen van Europa. De democratische *de Potter* wil alle belastingen op de eerste levensbehoeften des volks afgeschaft hebben. Dat hij eens, tegen alle hoop en verwachting, onder de benaming van koning of hertog, de baas worde, en eten en drinken, licht en lucht, warmte en koude, gaan en staan, slapen en waken, denken en handelen, alles zal belast worden.

Een der fransche dagbladen verhaalt de twee volgende niet onbelangrijke anekdotes:

1. Het is bekend, dat de samenstelling van het nieuwe fransche ministerie, door veelvuldige lastige zamenkomsten der vorige ministers voorafgegaan is geworden. Een van laatstgenoemden, op zekeren avond, door de aanhoudende lastigheden vermoeid, wierp eenige papieren op de tafel, met drift zeggende, dat het beroep van minister wezenlijk een beroep van galei-slaaf was. De Koning, die hierbij tegenwoordig was, antwoordde glimlachende: » In twaalf maanden, mijne heeren, gijlieden zijt minder te beklagen dan ik, want gij zijt slechts voor eenen tijd veroordeeld, ik voor altoos.»

2. De verkiezingen van afgevaardigden zijn ditmaal zoo onverschillig en met zoo veel spotzucht behandeld geworden, dat, onder anderen in het departement du Var, verscheiden kiezers, den prins *de Polignac*, den markies *de Villele*, den hertog van *Reichstadt*, ja den Deij van *Algiers* hunne stem gegeven hebben. Deze onbetamelijke spotternij heeft de kiezers 24 uren langer dan noodig was in de hoofdplaats doen verblijven, doordien dezelve belet hebben, dat de gekozen kandidaat de noodige meerderheid van stemmen bij de eerste ballotage bekomen heeft.

De *Gazette de France* bevatte voor eenige dagen een beschiedering van den toestand van Frankrijk na de omwenteling van Julij 51. Na vermeld te hebben, dat het aantal verzoekschriften, den Koning, bij dezelfs laatste revue over de nationale garde overhandigd, meer dan 2000 beliep, en dat er dagelijks nog 600 in het palais Roijal inkomen, vervolgt gezegd dagblad:

„Iben het liberalismus, in de dagen van Julij, zegevierend dezelfs ministerie geconstitueerd had, zeiden wij tot hetzelfde: » Gij hebt thans de magt in handen; verwezenlijk alzoo voor Frankrijk al dat geluk, hetwelk gij hetzelfde onophoudelijk beloofd hebt, geen aanval, noch van binnen noch van buiten, verzet zich tegen de invoering van het stelsel van maatschappelijke volkomenheid, aan hetwelk gij dat bestuur opgeofferd hebt, dat gij bestreedt. Wanneer uwe theorien tot het geluk geleiden, zed is het ons wel. Uwe revolutie moet niet de zegepraal van het belang eener partij op het algemeene belang, maar eene werkelijke bevrediging van dat algemeen belang zijn. Frankrijk zal u naar uwe daden beoordeelen; toont derhalve nu uwe zeven vruchtbare jaren. Welan dan mijne heeren, maakt ons gelukkig; wij zijn zeer genegen, om ons gelukkig te laten maken. Het liberalismus heeft zich aan het werk begeven; maar het heeft ons niet gelukkig gemaakt. Het erkent dit zelf, en hangt, dag aan dag, in dezelfs journalen, een tafereel op van de talloze rampen, waarmede Frankrijk bezocht is, sedert dezelfs lot in handen van liberale ministers is. Men verzwijgt noch de wanorde in onze provincien, noch den nood der fabrikkanten en kooplieden, noch het deficit onzer finantien, noch eindelijk de moeilijkheden,

waarin zich de burgers bevinden, die genoodzaakt zijn, om door gewapende tusschenkomst tegen den opstand van wijngaarden en werklieden, zelve voor hunne veiligheid te zorgen. Ten slotte wordt het vreemde overzigt van dien toestand van Frankrijk gegeven, welke het zaken van het crediet doet kennen.

Het zal te bezien zijn, of het tegenwoordige ministerie het beter zal maken dan het vorige, en aan Frankrijk dat geluk zal scheeken, hetwelk men zoo vurig verlangt. Met betrekking tot de Belgische aangelegenheden merken wij aan, dat de tijd komen zal, of reeds daar is, waarin men erkent, dat de Belgische revolutie aan de verwachting niet beantwoordt; want geschiedt dit aan het groene hout, wat zal dan aan het dorre geschieden? Heeft de omwenteling in Frankrijk, door een *coup d'état* geprovoceerd, de gewenschte gevolgen gehad, wat zal het dan zijn met eene revolutie, waarin de hevigste Jakobijnen (waaronder wij den overzees-lijsten vrand van het huis van Oranje, den Ex-Luitenant der Generie Jolly, tijdens deszelfs verblijf op de Militaire School te Delft, hebben leren kennen) den toon aangeven, en van het provisorische gouvernement reeds gewapende tusschenkomsten, dat het eene *republiek* te proclameren hebben.

Men in het Rottérdamsch Avondblad van den 15den November het volgende:

DAINE, eens tamboer, thans Generaal, was in 1821 in een crimineel proces betrokken, ter oorzaak van het in omloop brengen van eenen valsehen wissel, op den naam van *Fogeler en Comp.*, geassocieerd aan het huis *V. d. Berg de Kat* te Brussel. Bij de zitting van het Hof van Assises, was de eerste vraag van den verdediger der beschuldigde A. . . . *„heb komt het, mijne heeren, dat wij den generaal Dain° achter niet op de bank der beschuldigten aantreffen? Het voegt ons niet te melden, door wiens tusschenkomst de generaal de welverdiende straf ontging; eenige jaren later ontving de snoodaard een voorschot van 43,000 guldens van onzen braven Vorst, ten einde hierdoor zijne schulden te kunnen redden, en thans roept de onverlaat het volk te wapen tegen den besten der Koningen.*

GRAVENHAER, den 16den November.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, waarin Z. Exc. de minister van Financien tegenwoordig was, is ontvangen eene koninklijke boodschap ten geleide van een ontwerp van wet, met eene toelichtende memorie, inhoudende bijzondere verordeningen voor de ligting van de Nationale Militie, gedurende den jare 1831 en waarbij onder anderen bepaald wordt, dat er een man van de 300 zielen zal worden geligt, zullende de registers van inschrijving reeds met den 1sten December eerstkomende worden geopend. — Drukken, roedealen en verzending aan de afdeelingen, welke zich reeds morgen met dit ontwerp zullen bezig houden, ten einde hetzelfde met den meesten spoed zal worden in overweging genomen.

Is nog ontvangen eene koninklijke boodschap ten geleide van een ontwerp van wet, tot aanvulling van die van den 3den dezer maand, tot bestraffing en bestraffingen van woelingen van kwalijkgezinden. Bij hetzelfde wordt vastgesteld, dat de verwijzing van een geding omtrent een zoodanig misdrijf ook kan plaats hebben aan eene andere regtbank, dan die, waarin hetzelfde is begaan.

Drukken der stukken en verwijzing van het ontwerp naar de afdeelingen.

De wet omtrent de vernietiging van een gedeelte der staats-schuld in 1828, vervolgens in deliberatie gebragt zijnde, is met 40 tegen 7 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren van Nes, van Lijnden, Dyckmeester, van Reenen, van Sytzama, Sykens en van Meeuwen. (*Wij zijn door tijd- en plaatsgebrek genoodzaakt, het vervolg van het verslag dezer zitting tot ons volgend nummer uit te stellen*).

HARTOGHBOSCH, den 16den November.

Naar men verneemt, zoude de uitzondering, bedoeld bij het slot van art. 2 van het Koninklijk besluit van den 2sten November 1830 No. 65, welke de ambtenaren, in de Noordelijke provincien gevestigd, welke tot de Zuidelijke provincien behooren, toegepast zijn geworden op Jhr. *A. J. L. van den Bogaerde*, gouverneur van deze provincie.

Volgens ingekomen berigten zijn een twaalfstal gewapende strijders, op den 15den, des voormiddags, te *Bladel* aangekomen, alwaar zij zich in eene schuur verborgen hebben, en, uit vrees, dat het geheim anders niet geheim zoude blijven, aan twee dor-schers, welke zich in die schuur bevonden, onder het deken van bedreigingen, last hebben gegeven om dezelve niet te verlaten,

en om hun verblijf aldaar door geene teekenen bekend te maken. Van uit die schuur, welke aan den publieken weg stond, over-vielen zij eene patrouille kurassiers, die van *Emdhoven te Bladel* aankwam, en van welker komst zij dus schijnen onderrigt geweest te zijn. Het gelukte hen die patrouille te vernietigen, waarmede zij zich aan dronkenschap hebben overgegeven, en in onderscheidene luitzen jenever geëischt hebben; ook hebben zij de vrouw van den chef der te *Bladel* gestationeerde konniezen, van *Ispeken* genaamd, genoodzaakt, een zakhorlogie en de weinige gelden, die zij bezat, af te geven, terwijl zij tevens de kas van den rijksoverzanger aldaar hebben opgeëischt, doch waarin geene gelden van eenig belang waren; waarop zij de papieren van dien ont-vanger doorsauffeld, vervolgens eene lade opent, met geweld geopend, zoodanig al de daarin voorhanden zijnde specie meester ge-maakt, en daarenboven een knipbeugeltje der vrouw en de spaar-pot zijner kinderen geroofd hebben.

Zij hadden ook het voornemen, om in die gemeente de drie-bleuring vast op te stellen, doch hebben hiervan, op aanvragen van een der leden van het plaatselijk bestuur, afgezien.

GROOT-BRITANNIËN.
LAMBERHURST, den 10den November.

Het Zuidelijk gedeelte van de graafschappen Kent en Sussex is bij voorduring het tooneel van wanorde, maar de stappen, welke thans door de regering gedaan zijn, zullen er waarschijnlijk een einde aan maken. Gisteren verzamelden zich te Battle eene menigte dagloners, met oogmerk, om de regering schrik aan te jagen en, alzoo eenige eischen ingewilligd te krijgen; maar deze, de voorzorg gebruikte hebbende van eenige militaire magt bij de hand te houden, werden de aanvoerders van het gezelschap in ver-zekerde bewaaring genomen en de overigen verstrooid.

Twee personen, vreedzamingen zijnde en voor brandstichters gehouden wordende, werden, gisteren, in eene schuur, gevat, en naar de gevangenis van Horsham gebracht. Eenige van de nieuwe po-litie zijn, zoo als men verneemt, te Battle, hetwelk het hoofd-kwartier der wanorde schijnt. Ofschoon het waar is, dat de be-treurenswaardige berigten van brandstichting zeer vergroot zijn, zoo is het even waar, dat er veel kwaad bedruvan is, en dat de boerenstand en de werklieden veel gebrek lijden. De onmiddellijke redenen zijn al te groote overvloed van werk, hetwelk den pachter gelegenheid geeft, om de daglonen tot een voor het werkvolk schadelijk *minimum* te brengen.

Het schijnt, dat het algemeene gevoelen onder de wel onder-richtte lieden is, dat de brandstichters geene boeren, maar weem-deelingen zijn, en het werkvolk, ofschoon niet ontvreden over da-den, welke hetzelfde een spoediger herstel hineren, schijnt te belooven, keert met verontwaardiging de beschuldiging van zich af, dat het met die booswichten in betrekking staat. De redenen van misnoegen echter zullen niet weggenomen worden, voor dat er eene gantsche herziening plaats heeft van het tegen-woordig stelsel, waarbij zoo wel pachters als werklieden arm worden.

Ongetwijfeld is eene tusschenkomst van de regering volstrekt noodzakelijk, ten einde eenige schikking tusschen de pachters en hunne werklieden tot stand te brengen. De laatsten hebben billij-kerwijze regt op voorziening in hunnen toestand dewijl zij van hunne tegenwoordige daglonen niet bestaan kunnen, welke echter niet kunnen verhoogd worden, uit hoofde van de geringe waarde des gronds, of liever van de geringe voordeelen, welke dezelve, door de overgrooten lasten, waarmede die bezwaard is, oplevert.

R U S S I A N D.
Petersburg, den 30 October.

Volgens de laatste berigten uit Twer van den 26sten dezer, be-vond zich Z. M. de Keizer van Rusland in eenen gewonen wel-stand. Dagslijks ontvangt de Keizer berigten oopens den staat der gezondheid te Moskou en in de binnenlandsche provincien en zendt naar alle zijden, waar het noodig is, zijne bevelen af.

Volgens officiele berigten omtrent den voortgang der *Cholera Morbus* waren er, te Moskou, tot aan den 24 October, 2004 per-sonen door de ziekte aangetast, en 976 overleden.

In de stad Rjbinsk waren er van den 23sten tot den 11den dezer, 198 personen ziek, waarvan er 65 overleden en 59 overleden wa-ren; de overigen waren aan de herstelling. Volgens berigten uit Nieuw-Tscherkask van den 11den dezer maand, waren, tot op dien dag, in het land der Donche Kossaken, 1574 personen gestorven, 438 genezen en 20 nog ziek gebleven. In de stad Trilis had men, van den 8sten Augustus tot den 30 September, 2222 zieken, van welke er 1575 gestorven en 647 genezen waren; volgens berigten van daar bevestigde zich de hoop der ingezetenen, dat de *Cholera* dage-lijk verminderde, en dat er in de laatste dagen geene zieken meer bijkwamen. Dagslijks keerden inwoners, die de stad verlaten hadden, terug; de winkels waren weder geopend, en de verkoop van vruch-ten weder geoorloofd.

De minister van binnenlandschen zaken, graaf *Sakrewski*, is, met eenen last des keizers, betrekkelijk de maatregelen, welke er verder tegen de *Cholera Morbus* moeten genomen worden, den 17den dezer, van Saratof, naar Kasan afgereisd.